

BALK Jaarverslag 2023

Bond voor Amateurmuziektheater en Lichte koormuziek

Correspondentieadres: Lange Breestraat 4, 3311 VK Dordrecht

06-43411657 | www.balknet.nl | administratie@balknet.nl

KvK: 32077793

Inhoudsopgave

1. En door...	3
2. Leden	4
2.1 Ledenbestand	4
2.2 Contributie	4
2.3 Zingmagazine	4
2.4 Ledenactie kerst	4
3. Educatie	5
3.1 Masterclasses Shirma Rouse	
4. Festivals	6
4.1 BALK TOPfestival	6
4.2 Vocaal Centraal/BALK Festival Centraal	6
4.3 BALK Festival Noord	6
4.4 BALK Festival West	6
4.5 De Fendert Zingt/BALK Festival Zuid	6
4.6 BALK Festival Oost	7
5. Communicatie	8
5.1 BALK Nieuwsbrief	8
5.2 Balknet.nl	8
5.3 Sociale media	8
5.4 Online Muziektheatercafé	9

6. Samenwerking	10
6.1 Grand Circle	10
6.2 Koornetwerk Nederland	10
6.3 KBZON en KCZB	10
7. Organisatie	11
7.1 Bestuur	11
7.2 Bureau	11
7.3 Financiën	11

1. En door...

2023 is het jaar waarin de achterban van BALK zich definitief opricht na corona. De BALK-agenda begint weer uit te puilen en groepen zijn via Zoekertjes weer naarstig op zoek naar dirigenten en mannenstemmen. Daarnaast profileren onze groepen zich in het EO-televisieprogramma Zing! waaraan diverse BALK-leden deelnemen. Vocal Group Blueprint eindigt op de 2^e plaats. Het BALK-regiofestivalprogramma wordt hervat.

Voor BALK als organisatie zijn er ook bijzondere ontwikkelingen. Rohan Poldervaart wordt per 1 april aangesteld als artistiek directeur van BALK en het BALK TOPfestival. Daarmee doet hij zijn intrede op het BALK Bureau waar de aanstelling van Ramon van den Boom als bureaucoördinator wordt voortgezet, naast de aanstellingen van Léontine van Duin en Jan van Deursen.

2023 is het jaar waarin intensief werd gesproken met de collega-bonden KCZB en KBZON. Doel was om te zien of de intentieverklaring die eind 2022 was opgesteld – en waarin zij verklaarden op weg te willen gaan naar één nieuwe organisatie voor amateurkoorzang – omgezet kon worden in daden.

Voor onze muziektheaterachterban organiseert BALK masterclasses met gospelicoon Shirma Rouse. Ze vinden plaats in het najaar in Utrecht en Zutphen.

‘Een en al creativiteit en positiviteit, ik wil meer van die dagen’ is een enthousiaste reactie van een van de deelnemers die symbolisch is voor de manier waarop de twee dagen beleefd werden.

2 Leden

2.1 Ledenbestand

In 2023 daalt het aantal aangesloten groepen van 632 naar 626. Het aantal individuele zangers stijgt van 16.546 naar: 16.923. Ofwel: 377 zangers meer. Dat betekent dat de gemiddelde koorgrootte in 2023 wat stijgt: van 26,2 naar 27. De nieuw aangesloten leden zijn via korte profielen beschreven in de 10 digitale nieuwsbrieven die in 2023 verschenen.

	Stand op 14 januari 2024	Stand op 14 januari 2023
BALK-leden	626	632
Aantal zangers (m/v)	16.923	16.546

De nieuwe leden die we in 2023 konden begroeten, zijn:

Vrouwenkoor Vigorosa uit Alkmaar, Vocal Group Keychange uit 's-Heer Abtskerke, Kleinkoor Beyers Naudé uit Leeuwarden, Balkankoor Zaedno uit Leeuwarden, Pulze uit Amsterdam, Gorinchem Gospel Company, Brokekoor uit Westebroek, Zanggroep Open Noot uit Best, De Dames uit Zuidlaren, De Boezem Boys uit Noordeloos, LINK! uit Drenthe, Fun2Sing uit Harmelen, De Hugo Barber Ladies uit Heerhugowaard, Vfier uit Haarlem, Swinging Woodnotes uit Epe, Sound Waves uit Brielle, Eigenwijz uit Julianadorp, VoiceMill uit Mill, Lake District Sound uit Maarssen, Kwartet Klinkklaar uit Utrecht, All Xclusive uit IJsselstein, Vocalgroup Next! uit Emst, Mint uit Zeist, Blended Collective uit Tilburg, Close2Gospel uit Leiden.

2.2 Contributie

BALK besluit eind 2023 om de reguliere jaarbijdrage voor 2024 te verhogen van € 9,90 naar € 10,46 per koorlid per jaar. Voor jeugdleden gaat de contributie omhoog van € 4,50 naar € 4,75 per zingend lid per jaar. Deze verhogingen zijn in lijn met de reguliere inflatiecorrectie.

2.3 ZINGmagazine

BALK heeft een overeenkomst met ZINGmagazine dat BALK-leden met korting een abonnement kunnen krijgen op dit blad. Per 1 januari 2024 zijn er 24 leden die daarvan nog gebruikmaken. Het jaar daarvoor waren dat er 27.

2.4 Ledenactie kerst

Rond kerst houden we de inmiddels traditionele Kerstactie. Koren worden dit keer uitgenodigd om hun 'Koorkanjer' te nomineren voor een kerstpakket, vergezeld van een motivatie in maximaal 150 woorden. Het bureau selecteert drie Koorkanjers uit de 12 inzendingen. Zie het bericht in de BALK Nieuwsbrief van [15 december 2023](#).

3 Educatie

Choir Clinics I, II en III najaar 2023

Ben je **koordirigent** of **muzikaal leider**? En heb je behoefte aan betere handvatten voor expressie door stemtechniek, voor ritmiek of voor die extra sprankeling in jullie optreden?

Doe mee aan de drie Choir Clinics van BALK en Dirigentenwerkplaats Utrecht in het najaar van 2023.

9 september
I Zes Koorkleuren
docent: Juliette Dumoré

7 oktober
II Ritmiek
docent: Ruben Smits

25 november
III In 3 traptreden naar succes op het podium
docent: Bianca van Dreumel

Info en aanmelden

- Alle Choir Clinics vinden plaats bij **DUMS, Domplein 4 in Utrecht** van 10.00 – 16.00 uur. Info en aanmelden: www.dirigentenwerkplaats.nl.
- Tip: informeer bij je koor of ze je bijscholing (deels) willen betalen. Ben je beroepsmusicus? Dan kun je een tegemoetkoming aanvragen bij www.werktuigppo.nl.

Korting

Ben je dirigent bij een koor dat lid is van BALK? Dan krijg je een flinke korting op de deelnameprijs: je betaalt € 75,- per clinic (i.p.v. € 95,-). Doe je mee aan alle clinics dan betaal je € 195,- (i.p.v. € 245,-).

balk **dirigentenwerkplaats**

Mede door de komst van Rohan Poldervaart wordt in 2023 een flinke slinger gegeven aan het educatieve programma. Voor activiteiten als Dirigent Licht Vocaal en Basis cursus Vocal Pop & Jazz wordt een vorm gezocht die past bij de tijdgeest. Een minder grote tijdsinvestering, maar wel een kwalitatief uitstekend programma, zijn de uitgangspunten.

Zo worden er – in samenwerking met Dirigentenwerkplaats Utrecht – drie Choir Clinics georganiseerd (Zes Koorkleuren met Juliette Dumoré, Ritmiek met Ruben Smits en In 3 traptreden naar succes op het podium met Bianca van Dreumel). Via de inzet van sociale media, een FB-campagne en een flyer wordt er campagne gevoerd en vinden de workshops doorgang. De workshops zijn de inspiratie om alvast plannen te ontwikkelen voor een educatief programma in 2024: Componeren kun je leren met Marlou Vriens, Stemgroep is geen gender door Sven Keet en De Vrije Stem voor mannen.

Daarnaast zijn er plannen in de maak voor een inspiratiedag ‘Maak van je koorconcert een belevenis’ in samenwerking met KBZON.

3.1 Masterclasses Shirma Rouse

De masterclasses met Shirma Rouse worden gehouden in Utrecht (10 september) en Zutphen (24 september). De masterclasses worden een mooi succes. De in totaal 200 deelnemers (koren en individuele zangers) volgen met veel enthousiasme de classes en de reacties na afloop zijn zonder uitzondering positief.

Samen met de leading lady of gospel and soul gaan groepen op zoek naar hun eigen identiteit. Groove, expressie en interpretatie... waarom zing je eigenlijk? Deze antwoorden weten we in de West-Europese Zangtraditie soms niet meer te vinden. Shirma boort die diepere lagen aan in twee verschillende en goed bezochte sessies.

Ook voor het BALK Bureau is het een geslaagde exercitie. Organisatorisch lopen beide dagen goed. Het Koelhuis in Zutphen is een ‘experiment’ met een industriële ruimte (de ‘Boterzaal’) zonder een oplopende tribune. De akoestiek is prima en ook Shirma Rouse is in haar nopjes met de locatie.

Financieel gezien zijn de gemaakte kosten conform begroting. Deze sluitende begroting komt mede tot stand dankzij de ondersteuning van het Fonds Cultuurparticipatie en het VSBfonds.

4 Festivals

4.1 BALK TOPfestival

In 2023 schetst Rohan als artistiek directeur van BALK TOPfestival de eerste contouren voor een vernieuwde opzet voor het evenement dat plaatsvindt op 9 november 2024. In september komt de werkgroep BALK TOPfestival (BTF) bijeen voor een informele en inventariserende 'benen-op-tafelsessie' ten huize van Rohan in Zeewolde. Elementen die aan bod komen: loslaten van de competitie-opzet, een programmering met 'meer lucht' en daarom ook minder groepen, een lossere catering verspreid over de hele dag, en vooral ook: het vertellen van een verhaal tijdens BALK TOPfestival. Vooral dat laatste is een uitgangspunt dat BALK graag ondersteunt en uitdraagt. Daarnaast zetten we in op een publiektrekkende 'special act'. Die elementen zullen een plaats krijgen in het concept van Groove Stories dat begin 2024 wordt gepresenteerd.

4.2 Vocaal Centraal/BALK Festival Centraal

Dit festival – in samenwerking met Amateurkunst033 - vindt plaats op 25 maart in het ICOON-theater in Amersfoort. Het is een erg succesvolle editie. De Witte Roos voor het beste Nederlandstalige lied wordt gewonnen door Vocal Group Utrecht met 'Vol' van Merol in een arrangement van Cathelijne ten Houte de Lange. Namens BALK is Rohan voor het eerst aanwezig in zijn hoedanigheid van artistiek directeur.

4.3 BALK Festival Noord

De comeback van BALK Festival Noord 2023 op 16 april in De Lawei in Drachten - het festival vindt na vijf jaar weer plaats - is eveneens een prachtig succes. Het organiserende Solid Sound Pop Vocals heeft een sterke editie neergezet met deelname van 25 koren. Erica Tervelde, voorzitter van BALK, is namens BALK aanwezig in Drachten.

4.4 BALK Festival West

Dit festival vindt plaats op zaterdag 3 juni in Noordwijk aan Zee. Het wordt voor het eerst georganiseerd door Vocal Group SONAR in een nieuwe opzet. De optredens van de ingeschreven koren vinden 's ochtends plaats, rond lunchtijd is er een sing-a-long op het nabijgelegen strand en 's middags kunnen de koren (en individuele inschrijvers) meedoen aan workshops. Er is bij de deelnemers veel waardering voor het vernieuwde

concept. De Dappere Dodo blijft en wordt dit keer gewonnen door de Boezem Boys. Stemmen voor deze publieksprijs gaat dit keer via een speciaal aangemaakte festival-appgroep, die ook anderszins zijn nut bewijst als informatiekanal tijdens de dag zelf. In financieel opzicht sluit West af in rode cijfers door de afzegging van twee grote koren. SONAR heeft toegezegd BALK Festival West in 2024 nog één keer te willen organiseren.

4.5 BALK Festival Zuid/De Fendert Zingt

Dit festival is uitgesteld. Aanmeldingen lopen weer vanaf 1 september en de organisatie hoopt op 25 mei 2024 een succesvolle editie te kunnen neerzetten. Thema is 'One Hit Wonders'.

4.6 BALK Festival Oost

Het koor Catch20 uit Terborg wordt bereid gevonden om het festival ter hand te nemen. Op 22 juni 2024 wordt de locatie, als vanouds, Industriepark DRU in Uift.

5 Communicatie

5.1 BALK Nieuwsbrief

In 2023 verschijnt de BALK Nieuwsbrief 10 keer. Hij wordt digitaal toegezonden aan alle leden. In de Nieuwsbrief staan actualiteiten, berichten met praktische informatie, data van cursussen en festivals en korte beschrijvingen van de nieuwe BALK-leden.

Inhoudelijk staat de Nieuwsbrief vooral in het teken van de masterclasses van Shirma Rouse, de regiofestivals en de educatieve activiteiten.

5.2 BALKnet.nl

De website www.balknet.nl heeft qua vormgeving en structuur weinig veranderingen ondergaan.

We zien het aantal agendaberichten sterk stijgen, evenals de Zoekertjes. We krijgen de indruk dat de BALK-achterban na het loslaten van de coronamaatregelen enthousiast en voortvarend aan de slag gaat om de zaken weer op te pakken.

5.3 Sociale media

- Het [Twitter-account @BALKVocaal](#) (inmiddels: X) wordt beëindigd. De ervaring is dat koren maar in zeer beperkte mate actief zijn op het kanaal dat bovendien steeds vaker op een negatieve manier in het nieuws komt. BALK besluit dat het account weinig toegevoegde waarde heeft voor onze achterban.
- Het [Facebook-account BALK Veelzijdig Vocaal](#) heeft als doel boven op het nieuws te zitten dat voor de BALK-achterban van belang is, inclusief extra aandacht voor opleidingen. Het aantal volgers van het account stijgt van 2540 volgers naar 2707 op 31 december 2023.

Het Facebookbereik (het bereik van de organische of betaalde distributie van de Facebook-inhoud, inclusief berichten, verhalen en advertenties, en ook het bereik van andere bronnen, zoals tags, check-ins en pagina- of profielbezoeken) stijgt met 175%, vooral dankzij de inzet van betaalde campagnes voor de werving bij workshops. 69% van de volgers is vrouw, 31% man. De volgers komen vooral uit Utrecht, Amsterdam, Enschede, Nijmegen en Amersfoort.

- Er is ook een aparte [Facebookpagina BALK TOPfestival](#). Die is in 2023 niet intensief gebruikt omdat het een jaar zonder BTF is. Het aantal volgers stijgt dan ook maar minimaal: van 963 naar 977.
- Het [Instagram-account BALK Veelzijdig Vocaal](#) heeft eind 2023 ca. 709 volgers, ruim 100 meer dan eind 2022. Op Instagram is de verhouding vrouw-man respectievelijk 75% en 25%. Hier komen de volgers vooral uit Utrecht, Amsterdam, Nijmegen, Arnhem en Tilburg.

5.4 Online Muziektheatercafé

Er vinden twee online Muziektheatercafés plaats op initiatief van BALK en Grand Circle. Op 19 april zijn er vijftien deelnemers van zowel musicalverenigingen als musicalpopkoren van de partij. Hilde Kauffman is moderator en spreekt na afloop van een prima interactie. Vooral de oplopende kosten voor techniek en het gebruik van ruimten zijn als onderwerp zeer herkenbaar. Daarnaast worden het werven van vrijwilligers voor klussen achter de schermen besproken, evenals de opslag van decors en kluslocaties.

Op 29 november is er een tweede café met 20 deelnemers van 15 verschillende groepen. Het gaat over het aantrekken van nieuwe leden. Sommige groepen hebben moeite met het vinden van mannen, anderen zoeken vooral jongeren en anderen zoeken meer diversiteit. Wie je ook zoekt, we komen tot de conclusie dat het belangrijk is dat een nieuw lid zich kan herkennen in de groep. De tip is dan ook om te proberen direct een groepje mannen, dan wel of mensen met een andere culturele achtergrond aan je te verbinden. Dit helpt mensen zich te verbinden en geeft een leuke nieuwe dynamiek aan de bestaande groep.

6 Samenwerking

6.1 Grand Circle

Sinds een aantal jaren staat BALK in contact met Grand Circle. Grand Circle is dé partij als het gaat om het regelen van het grootrecht voor muziektheater. Ons gemeenschappelijke doel is om de amateurbeoefenaars van muziektheater te ondersteunen, te ontzorgen, te inspireren en te verbinden. Het samen organiseren van het online muziektheatercafé is een uiting van onze samenwerking. Ook achter de schermen is er af en toe contact.

6.2 Koornetwerk Nederland (KNN)

BALK is lid van Koornetwerk Nederland, het landelijke netwerk van koorzangerelateerde organisaties. Een belangrijke taak van KNN is het verzamelen en betalen van de BUMA-gelden per lid. KNN is de vertegenwoordiger namens alle bonden richting BUMA. 2023 is het jaar waarin de onderhandelingen tussen KNN en BUMA opnieuw worden gevoerd. Thomas Hessels en Hilde Kauffman nemen deel aan een KNN-werkgroep waarin intensief wordt gesproken met BUMA over de langetermijntontwikkelingen rond de BUMA-bijdrage. Erica vertegenwoordigt BALK weer per 1 juli bij de ALV na het beëindigen van haar opdracht als netwerkmanager bij KNN.

Een lang punt van discussie is de 30% korting die de bonden nu krijgen voor het fictieve percentage DP-repertoire dat gezongen wordt, dat wil zeggen repertoire waar geen rechten meer over betaald hoeven worden. Deze 30% blijkt niet meer houdbaar. Er wordt een termijn van 7 jaar afgesproken, startend 1 januari 2025, waarin deze aanvullende korting wordt afgebouwd. De andere kortingen en voordelen die horen bij afspraken vanuit ons collectief worden gehandhaafd. Een tweede werkgroep vanuit KNN, wordt eveneens vanuit BALK ondersteund in de persoon van Hilde Kauffman. Zij neemt namens de drie grote bonden, KCZB, KBZON en BALK, deel aan de werkgroep die nadenkt over de toekomst van KNN.

6.3 KBZON en KCZB

Zoals in hoofdstuk 1 al gemeld, is BALK op bestuurlijk niveau vaak in overleg met onze collega-bonden KBZON en KCZB met het oog op intenties tot samenwerking binnen één nieuwe organisatie. Dat gebeurt tijdens verschillende bijeenkomsten met bestuursleden van alle drie de bonden, de zogenaamde kerngroepoverleggen. Die staan onder leiding van een externe procesbegeleider. Ook de medewerkers van de bonden zijn betrokken bij het proces.

Daarnaast viert KBZON in 2023 het 175-jarig bestaan met een bijzondere sing-a-long van John Rutter's *Feel The Spirit* in Arnhem. Leden van het BALK-bestuur en -bureau zijn daarbij aanwezig.

7 Organisatie

7.1 Bestuur

In 2023 heeft het bestuur, samen met de bureaumedewerkers, zes keer vergaderd: op 3 februari, 31 maart, 2 juni, 8 september, 27 oktober en 1 december.

De samenstelling van het bestuur is in 2023 niet veranderd. Het bestaat per 31 december 2023 uit:

- Voorzitter: Erica Tervelde
- Penningmeester: Gwen Visser
- Algemeen lid: Thomas Hessels (o.a. juridische thema's)
- Algemeen lid: Hilde Kauffman (o.a. muziektheater)
- Algemeen lid: Femke Ton (o.a. educatie).

7.2 Bureau

In de samenstelling van het BALK-bureau is één wijziging gekomen. Rohan Poldervaart treedt per 1 april aan als artistiek directeur van BALK en BALK TOPfestival. Het BALK-bureau bestaat in 2023 uit de volgende personen:

- Rohan Poldervaart: artistiek directeur (0,2 fte) (vanaf 1 april)
- Ramon van den Boom: bureaucoördinator (0,08 fte)
- Léontine van Duin: bureaumedewerker (0,4 fte)
- Jan van Deursen: externe communicatie (zzp'er op urencontract).

7.3 Financiën

Uit de jaarrekening 2023 blijkt dat Stichting Balk het jaar financieel heeft afgesloten met een positief resultaat van € 5.447. In de begroting gingen we nog uit van een verlies van € 7.200. Het positieve resultaat is met name het gevolg van minder uitgaven dan begroot op het gebied van educatie.

Het Financieel Jaarverslag 2023 is op te vragen bij het BALK-bureau.